

тіла, коли не годні ми їх доглянути через найліпші далековиди?

Так—скажемо. Не конче нам треба бути аж на Марсі, аби ствердити, чи живуть там розумні істоти, чи ні. Не конче потреба істот, аби могли сказати, що вони там, чи ні. Розум людський продумав та продумує день в день нові способи, при помочі яких здалека судити можемо об тім, що гень-гень в просторах небесних діє ся.

Не мірили ми кроками ні метрами віддалі землі від місяця, а прецінь її знаємо. Не діtkнули ми руками ві поверхні сонця, ні інших небесних тіл, а прецінь знаємо, як далеко віддалені від землі сі небесні тіла, бо потребуємо лише кинути далековидом на ті міліони—міліони миль від нас віддалені тіла а знати будемо не лише віддаль сих тіл, але і се з чого вони складають ся.

Не ходили ми по сих далеких зірках, які миготять на небозводі, а прецінь знаємо, як великі вони, як велику поверхню вони мають та скільки сотнарів виносить їх тягар.

Про ті цікаві способи помірів з далека може найду коли нагоду вам розказати, тепер—же хочу вас тільки впевнити, що можна говорити і судити про ті річи, які ми власними очима не бачили, та не дотикали нашими руками.

І такі погляди, як побачите зараз, не будуть висадними з пальця, а іпротивно будуть дуже правдоподібними і заслугувати муть на віру.

Істноване розумних істот на Марсі і доказане сього, се дуже а луже маленька дрібниця в порівнаню з тим, чого доконати потрафив людський розум.

Пізнав чоловік міліони світів розкинених по безмежних просторах вселенної, викрив закони, яким вони улягають, викрив минувшину їх, а пізнавши теперішність, намагає ся не без певних підстав говорити о будуччині, об тім, що з тими тілами небесними колись стане ся.